

Природно-математички факултет у Крагујевцу предлаже
професора емеритуса др Ивана Гутмана, редовног члана САНУ,
за доделу Светосавске награде за животно дело

1. Биографски подаци

Професор др Иван Гутман рођен је 2. септембра 1947. године у Сомбору од оца др Мирка и мајке Катарине. Основну школу и гимназију похађао је у Сомбору. На хемијску групу Природно-математичког факултета у Београду уписао се 1966. године. Дипломирао је 1970. године са средњом оценом 10,0. После тога је краће време радио као хонорарни асистент на Природно-математичком факултету у Београду.

Од 1971. до 1977. године био је члан Групе за теоријску хемију Института „Руђер Бошковић“ у Загребу, где је био асистент-приправник, асистент и виши асистент. Године 1973. магистрирао је на Универзитету у Загребу из области теоријске органске хемије. Исте године стекао је докторат хемијских наука, одбранивши на Природословно-математичком факултету у Загребу дисертацију под насловом *„Истраживања тополошких својстава конјугираних угљиководика“*. Израдом доктората руководио је професор Ненад Тринајстић.

Од 1977. до 2012. године радио је на Природно-математичком факултету Универзитета у Крагујевцу, где је био запослен као наставник за предмет Физичка хемија. Био је доцент и ванредни професор, а за редовног професора изабран је 1984. године. Након пензионисања, октобра 2012. године, постаје емеритус професор на истом факултету.

Године 1990. изабран је за редовног професора Физичко-хемијског факултета Универзитета у Београду, али службу није прихватио. Године 1995. хабилитирао је на Универзитету Јожеф Атила у Сегедину. Идуће, 1996. године, изабран је за редовног професора у Институту за физичку хемију истог Универзитета, али службу није прихватио.

Од 1975. године је члан Математичког института САНУ у Београду. Године 1981. стекао је и докторат математичких наука, одбранивши на Електротехничком

факултету у Београду дисертацију под насловом „Прилог спектралној теорији стабала“. Израдом доктората руководио је професор Драгош Цветковић.

Од 1988. члан је Српске академије наука и уметности (редовни члан од 1997).

Од 2005. члан је Међународне академије математичке хемије.

Од 2006. члан је Академије нелинеарних наука (Москва).

Од 2012. члан је Европске академије (Лондон).

Добио је награду Културно просветне заједнице Крагујевца за научно остварење из области теоријске хемије (1980), медаљу Српског хемијског друштва за прегалаштво и успех у науци (1987), награду „Војислав К. Стојановић“ Удружења универзитетских професора и научника Србије за резултате постигнуте у научно-истраживачком раду (1993), златну медаљу и повељу Српског хемијског друштва поводом његове стогодишњице (1997), медаљу Српског хемијског друштва за трајан и изванредан допринос науци (2001). Почасни је члан Српског хемијског друштва од 2015. године. Заједно са Борисом Фуртулом добио је плакету Министарства науке Србије за најбољу монографију у области природно-математичких наука у 2010. години. Проглашен је заслужним грађанином Крагујевца (2006) и добио Ђурђевданску награду града Крагујевца (за науку) за 2007. годину. Проглашен је истакнутим пријатељем гимназије „Вељко Петровић“ у Сомбору (2015). Почасни је доктор (*Doctor Honoris Causa*) Универзитета Обуда у Будимпешти (2017).

Од 1972. ожењен је Магдом (1948). Имају кћерку Барбару (1974), а имали су сина Матију (1976-1999).

2. Остварени научни резултати

Професор Гутман је учествовао на бројним научним скуповима у земљи и иностранству, више пута као позвани предавач. Од 1971. године до данас објавио је преко 1380 научних радова, од тога око 270 радова самостално, а остале у сарадњи с великим бројем (преко 780) колега из земље и иностранства. Поред десетак чланака монографског и ревијског карактера написао је и шест књига објављених у иностранству (издавачи: Springer, Берлин 1977, 1986, 1988 и 1989, Nord Holand, Амстердам 1988, Nova, Хантингтон, Њујорк, 2001, 2002, Springer, Њујорк, 2012).

Радови су му цитирани преко 30000 пута у научним радовима других аутора, и преко 5100 пута у више од 460 књига и уџбеника.

Списак свих објављених научних радова и књига се налази у приложеном фајлу.

3. Резултати наставног рада и ангажовања у развоју наставе и научног подмлатка

Професор Гутман је изводио наставу из више предмета из области физичке, компјутерске и теоријске хемије. Поред Физичке хемије коју је предавао непрекидно од 1977. до 2012. године, држао је курсеве из предмета Хемијска термодинамика, Квантна хемија и молекулске структуре, Квантна хемија (за последипломце), Теоријска органска хемија (за последипломце), Обрада резултата у хемији, Рачунари у хемији, Програмирање у хемији, Рачунарска хемија, Информатика за хемичаре, Историја хемије и Историја и филозофија хемије. На Природно-математичком факултету у Крагујевцу организовао је стални семинар Математичке методе у хемији који је активно и без прекида радио од пролећа 1981. до пролећа 2006. године и на коме је одржано преко 1000 предавања.

Руководио је израдом већег броја дипломских, 7 специјалистичких и 10 магистарских радова, као и 10 доктората. Значајне резултате остварио је и на увођењу младих (првенствено студената, али и средњошколаца) у научни рад. Занима се и за наставу и историју природних наука и математике, и из ових области је објавио двадесетак радова. Поред тога доста се ангажовао и на популаризацији хемије и математике, објављујући научно-популарне радове (око 300) и држећи предавања по основним и средњим школама.

4. Стручно-професионални допринос и допринос широј академској заједници

Професор Гутман је у више наврата боравио је на стручним усавршавањима у иностранству. Пет пута је био стипендиста Хумболтове фондације, и радио је у Институту за квантну хемију Слободног Универзитета у Западном Берлину (1977), у Макс-Планковом Институту за радијациону хемију у Милхајму, СР Немачка (1980 и 1985), у Институту за органску хемију и биохемију Универзитета у Фрајбургу, Немачка (2000), у Математичком Институту Универзитета у Бајројту, Немачка (2000) и у Центру за компјутерску хемију Универзитета у Елрангену (2003). Године 1988. боравио је на Универзитету у Трондхајму, Норвешка, као стипендиста Норвешког фонда за научна истраживања. Године 1989. и 1990. боравио је (у два наврата) на Универзитету Вандербилт, у Нешвилу, САД, као стипендиста Фулбрајтове фондације. Године 1989. био је и стипендиста Јапанског друштва за унапређење науке. Године 1995. је као стипендиста фондација Леди Дејвис био гостујући професор на Хебрејском Универзитету у Јерусалиму, Израел. Године 1996. боравио је у Институту за врхунске студије Хебрејског Универзитета у Јерусалиму. Године 1997. боравио је на Универзитету у Санта Клари, Куба, као стипендиста Академије наука трећег света. Године 1996. и 2001. као стипендиста фондације DAAD боравио је на Техничком Универзитету у Илменау, Немачка. Био је гостујући професор и на Техничкој високој школи у Илменау, ДР Немачка (1982), Универзитету Јужне Каролине у Колумбији, САД (1983), Кинеској Академији наука у Тајпеју, Тајван (1992/93), Универзитету Јожеф Атила у Сегедину, Мађарска (1994-96), Монреалском Универзитету, Канада (1998), Универзитету Јоханес Кеплер у Линцу, Аустрија (1999), Андском Универзитету у Мериди, Венецуела (2000), Универзитету у Билефелду, Немачка (2001 и 2002), Универзитету Малте у Мсиди (2004), Универзитету Нанкаи у Тианџину, Кина (2005 и 2007), Националном Аутономном Универзитету Мексика у Мексико Ситију (2006), Северном Католичком Универзитету у Антофагасти, Чиле (2009), Државном Универзитету у Новом Пазару (2014-2016). Године 2012/13. био је хонорарни професор на Универзитету Краља Абдулазиза, у Џеди, Саудијска Арабија. Посетио је и велики

број других универзитета и научних институција и на многима од њих држао предавања.

Професор Гутман је главни уредник часописа *MATCH Communications in Mathematical and in Computer Chemistry* i *Kragujevac Journal of Science*. Уредник је серије књига „*Mathematical Chemistry Monographs*“.

Члан је (+) или је био члан (x) редакције или савета часописа *Advances in Systems Science and Applications* (+), *Applicable Analysis and Discrete Mathematics* (+), *Applied and Computational Mathematics* (+), *Bulletin of Society of Mathematicians Banja Luka* (x), *Communication in Combinatorics and Optimization* (+), *Dijalektika* (x), *Flogiston* (x), *Gazi Universitesi Journal of Science* (x), *Glasnik hemičara i tehnologa Bosne i Hercegovine* (+), *Global Journal of Mathematics and Mathematical Science* (x), *Graph Theory Notes (New York)* (x), *Hemijski pregled* (+), *Indian Journal of Chemistry A* (x), *International Journal of Applied Graph Theory* (+), *International Journal of Chemical Modelling* (+), *International Journal of Pure and Applied Mathematical Sciences* (x), *Iranian Journal of Mathematical Chemistry* (+), *Iranian Journal of Mathematical Sciences and Informatics* (+), *Journal of Mathematical Chemistry* (x), *Journal of Mathematical Nanoscience* (+), *Journal of the Argentine Chemical Society* (+), *Journal of the Serbian Chemical Society* (+), *Kragujevac Journal of Mathematics* (+), *Kragujevac Journal of Science* (+), *MATCH Communications in Mathematical and in Computer Chemistry* (+), *Mathematics Interdisciplinary Research* (+), *Polycyclic Aromatic Compounds* (+), *Transactions on Combinatorics* (+), *Zbornik radova Prirodno-matematičkog fakulteta Kragujevac* (x).

Држао је предавања у следећим земљама: Аустрија, Белгија, Босна и Херцеговина, Бразил, Бугарска, Црна Гора, Чешка, Чиле, Данска, Египат, Финска, Француска, Холандија, Хонг Конг, Хрватска, Италија, Иран, Израел, Јапан, Јужна Африка, Јужна Кореја, Канада, Кина, Колумбија, Куба, Мађарска, Македонија, Малта, Мексико, Немачка (ДР), Немачка (СР), Норвешка, Португалија, Румунија, Русија, Сједињене Америчке Државе, Словачка, Словенија, Швајцарска, Шведска, Тајван, Турска, Велика Британија, Венецуела.

Сарађивао је и има објављене радове са колегама из следећих земаља: Алжир, Аргентина, Аустралија, Аустрија, Белгија, Босна и Херцеговина, Бразил, Бугарска,

Чешка, Чиле, Црна Гора, Египат, Финска, Француска, Грчка, Грузија, Холандија, Хонг Конг, Хрватска, Индија, Ирак, Иран, Италија, Израел, Јапан, Јужна Африка, Јужна Кореја, Канада, Кина, Колумбија, Куба, Литванија, Мађарска, Македонија, Малезија, Малта, Мароко, Мексико, Молдавија, Монголија, Немачка, Норвешка, Нови Зеланд, Пакистан, Палестина, Пољска, Португалија, Реунион, Румунија, Русија, Сингапур, Сједињене Америчке Државе, Словачка, Словенија, Србија, Спанија, Шри Ланка, Шведска, Швајцарска, Тајван, Тринидад, Турска, Узбекистан, Велика Британија, Венецуела.

Има објављене радове на следећим језицима: африканс, босански, бугарски, енглески, фински, холандски, хрватски, кинески, мађарски, македонски, немачки, персијски, португалски, руски, словеначки, српски, шпански.

5. Образложење

Професор Гутман редовни је члан Српске академије наука и уметности, најзначајније научно-културне институције наше земље. Члан је и других признатих домаћих и међународних научних организација. Добитник је бројних награда и признања, како у нашој земљи, тако и у иностранству. Опус научног рада професора Гутмана је изванредан: објавио је преко 1380 научних радова, десетак чланака монографског и ревијског карактера, написао је шест књига објављених у иностранству, и већи број књига и уџбеника штампаних у Србији. Радови су му цитирани преко 30000 пута у научним радовима и преко 5100 пута у више од 460 књига и уџбеника. Руководио је израдом већег броја дипломских, специјалистичких, магистарских радова и доктората. Активно учествује у промовисању и популаризацији науке држећи предавања по основним и средњим школама и објављујући стручне чланке, којих има око 300. Већ годинама је главни уредник часописа *MATCH Communications in Mathematical and in Computer Chemistry*, који објављује Природно-математички факултет Универзитета у Крагујевцу и који представља најпрестижнији међународни научни часопис који се издаје у Србији и региону. Гостовао је и одржао бројна предавања на универзитетима на свим континетима, чиме је директно промовисао наш Универзитет.

Професор Гутман ради на Универзитету у Крагујевцу пуних 40 година. Овај временски период је веома близак дужини постојања Универзитета у Крагујевцу и Природно-математичког факултета. На тај начин, дело и рад професора Гутмана чине битан део темеља и развоја нашег Универзитета. Универзитет у Крагујевцу се 2017. године први пут појавио на престижној Шангајској листи за област математика. Значајан допринос овом великом успеху дали су и веома цитирани научни радови професора Ивана Гутмана објављени у математичким часописима.